

Лекції з питань запобігання і виявлення корупції

Навчальні матеріали на сайті установи
https://ch-tmo.mvs.gov.ua/edu_antikor

місце проведення: м. Чернігів,
 проспект Миру, 217,
 дата проведення: 23.10.2023

Тема лекції: «Суперечність між приватним інтересом та повноваженнями. Алгоритм дій працівника у зв'язку з установленням наявності конфлікту інтересів»

Суперечність полягає в тому, що, з одного боку, в особи наявний приватний інтерес (майновий або немайновий), а з іншого, особа має виконувати свої службові обов'язки в інтересах держави, територіальної громади, виключаючи можливість будь-якого впливу приватного інтересу.

Таким чином, особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, приймаючи те чи інше рішення (вчиняючи ту чи іншу дію) по суті стоїть перед вибором задоволення публічного інтересу (на користь держави, територіальної громади) або приватного інтересу (власних інтересів, інтересів близьких осіб).

Зверніть увагу. Тому навіть за умови, що особа, маючи приватний інтерес, приймає об'єктивні та неупереджені рішення, вона вчиняє дії в умовах реального конфлікту інтересів.

При потенційному конфлікті інтересів у особи наявний приватний інтерес у сфері, в якій вона виконує свої службові/представницькі повноваження. Така ситуація надалі впливатиме на об'єктивність особи під час реалізації повноважень.

При реальному конфлікті інтересів особа реалізує (повинна реалізувати) свої повноваження у сфері, де наявний приватний інтерес. Це викликає суперечність між повноваженнями і приватним інтересом, яка впливає на об'єктивність вчинення дій чи прийняття рішень.

Приблизний перелік позаслужбових стосунків із фізичними чи юридичними особами, що можуть зумовлювати виникнення приватного інтересу:

сімейні стосунки

особисті стосунки

дружні стосунки

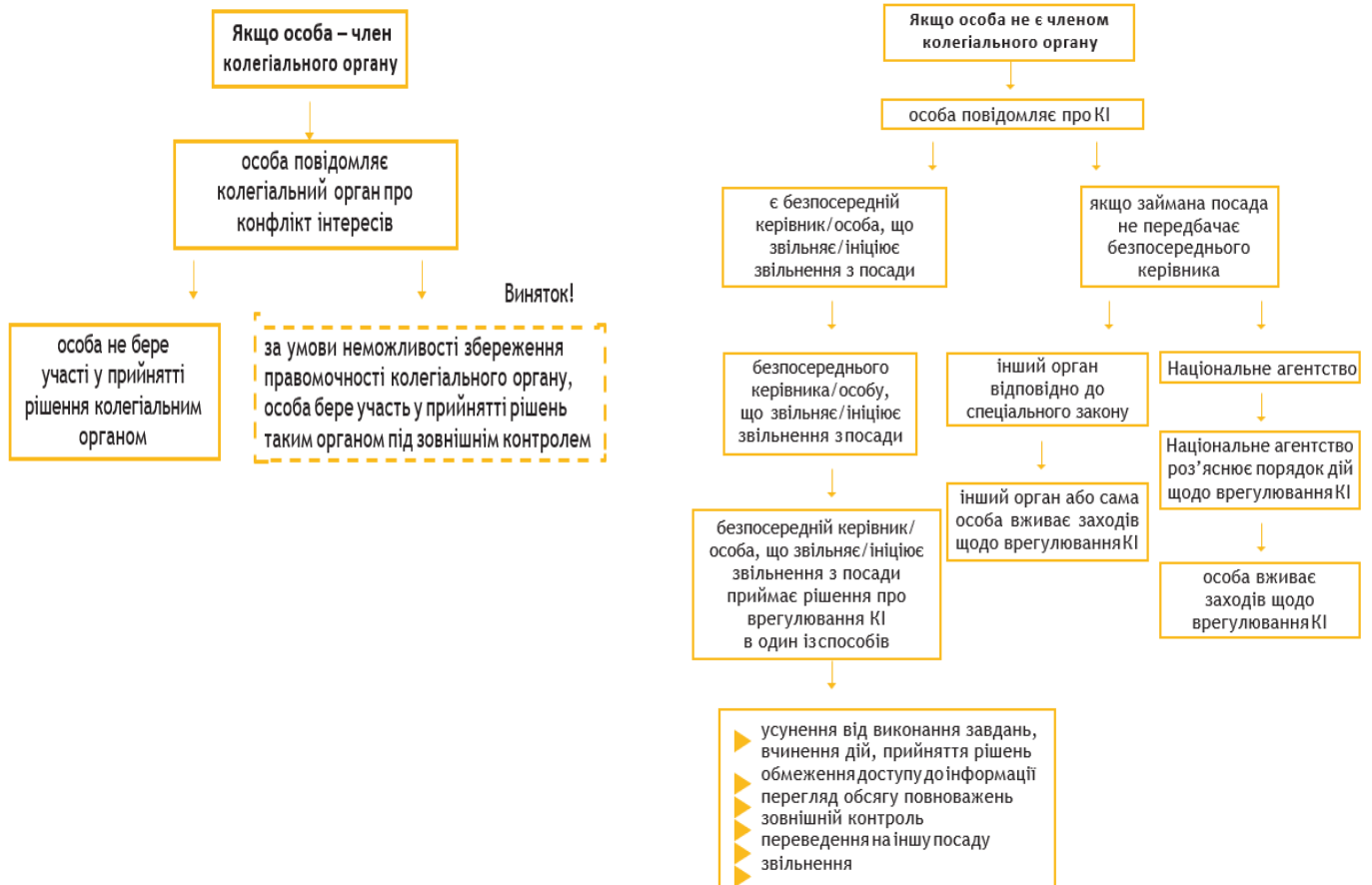
стосунки, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях

Відповідно до статті 28 Закону України «Про запобігання корупції», працівники установи зобов'язані:

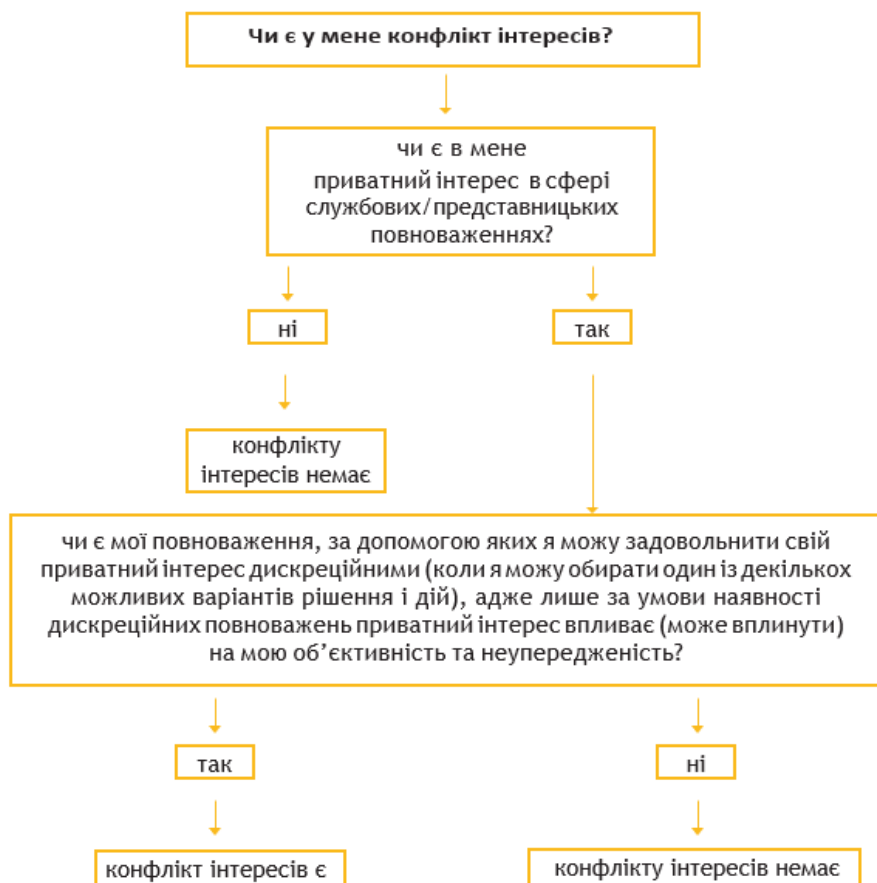
- 1) уживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;
- 2) повідомляти (заявою) не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів, безпосереднього керівника;
- 3) не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;
- 4) уживати заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Керівники (начальники) не можуть прямо чи опосередковано спонукати в будь-який спосіб підлеглих до прийняття рішень, учинення дій або бездіяльності всупереч Закону на користь своїх приватних інтересів або приватних інтересів третіх осіб.

Працівник установи з метою забезпечення вчасного запобігання та ефективного врегулювання конфлікту інтересів може періодично складати самостійний тест на наявність (відсутність) конфлікту інтересів.

Експрес-тест на виявлення конфлікту інтересів

Відповідно до частини п'ятої статті 28 Закону, в разі існування в особи (у тому числі у якої є близькі особи) сумнівів щодо наявності в неї конфлікту інтересів вона має право звернутися за роз'ясненнями до територіального органу НАЗК, яке впродовж семи робочих днів роз'яснює такій особі порядок її дій щодо врегулювання конфлікту інтересів. Для отримання підтвердження НАЗК про відсутність конфлікту інтересів у зверненні необхідно викласти повну інформацію про ситуацію, стосовно якої існують сумніви щодо наявності конфлікту інтересів, та надати відповідні засвідчені в установленому порядку копії документів (положення, інструкції, функціональні обов'язки тощо).

Слід звернути увагу, що правом звернення до НАЗК з питань запобігання корупції за відповідним роз'ясненням наділена саме особа, яка має сумніви щодо наявності в неї конфлікту інтересів. Інші особи, у тому числі начальник установи, таким правом не наділені.

У разі, якщо особа не отримала підтвердження НАЗК про відсутність конфлікту інтересів, вона має вжити заходів, передбачених розділом V «Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів» Закону.

Якщо особа отримала від НАЗК підтвердження про відсутність конфлікту інтересів, вона звільняється від відповідальності, якщо в діях, щодо яких вона зверталася за роз'ясненням, пізніше було виявлено конфлікт інтересів.

Згідно з частиною другою статті 29 Закону, особи, у яких наявний реальний чи потенційний конфлікт інтересів, можуть самостійно вжити заходів щодо його врегулювання шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу. При цьому рекомендується скористатися правом самостійного врегулювання конфлікту інтересів лише у випадках упевненості, що обраний спосіб є достатнім і повністю гарантує його врегулювання.

Прикладом самостійного врегулювання конфлікту інтересів є самовідвід при розгляді якогось питання. Про самостійне врегулювання конфлікту інтересів особа має повідомити безпосередньому начальнику, начальнику установи та уповноваженому з антикорупційної діяльності письмово заявою з наданням підтверджувальних документів.

Якщо такий конфлікт не врегульований, особа повинна не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи мала дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів, повідомити про це у письмовій формі начальника установи. Письмова форма подачі повідомлення є документальним підтвердженням того, що особа дійсно повідомила про наявність конфлікту інтересів, що дає можливість начальнику детально проаналізувати ситуацію, щоб визначитись з оптимальним способом урегулювання конфлікту інтересів.

Зверніть увагу. На посадових осіб юридичних осіб публічного права, які не зазначені в п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону, зокрема на керівників та інших посадових осіб **державних** та комунальних підприємств, **установ**, організацій, не поширюються обмеження спільної роботи близьких осіб, визначені в ст. 27 Закону. Але на вказаних осіб поширюються вимоги щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, передбачені у ст. 28 Закону. Відносини прямого підпорядкування між близькими особами завжди зумовлюють наявність потенційного конфлікту інтересів у особи, якій підпорядковується його близька особа. У такому випадку слід вживати передбачених Законом заходів для врегулювання конфлікту інтересів.

Уповноважений з антикорупційної діяльності

Катерина ЩКО